

| Araştırma Makalesi / Research Article |

Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zekâları ve Yılmazlıkları Arasındaki İlişki: Sistematik İnceleme

Relationship between Emotional Intelligence and Resilience of University Students: A Systematic Review

Mehmet Taşkırmaz¹, Canan Gamze Bal²

Anahtar Kelimeler

duygusal zekâ
yılmazlık
yılmaz birey
duygusal zekâ eğitimi
sistemantik inceleme

Keywords

emotional intelligence
resilience
resilient individual
emotional intelligence
training
systematic review

Başvuru Tarihi/Received
06.08.2019

Kabul Tarihi /Accepted
10.05.2020

Öz

Bu çalışmada, sistemantik inceleme yöntemiyle, üniversite öğrencilerin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. İlgili elektronik veri tabanlarında 2019 yılının nisan ayına kadar akademik dergilerde yayınlanmış çalışmalar taranmıştır. PRISMA akış diyagramı temel alınarak taranan çalışmalar; inceleme sürecinden geçirilmiş olup, değerlendirme amacıyla 16 çalışma nihai olarak incelemeye dahil edilmiştir. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâlarının ve yılmazlıklarının anlamlı ve pozitif ilişkili olduğu görülmüştür. Ancak taranan çalışmaların kesitsel tasarıma sahip olması, zaman-olay ve boyuna çalışmaların da yapılması gerektiği düşüncesini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, gelecek çalışmalarda zaman-olay veya boyuna çalışmalar yapılarak ilgili kavramlar arasındaki ilişkinin gelişimi açığa çıkarılabilir.

Abstract

This paper investigates the relationship between emotional intelligence and resilience of university students by systematic review method. In the relevant databases, we reviewed numerous studies, published in academic journals until April 2019. Based on the PRISMA flow diagram, we have included sixteen studies to evaluate. Consequently, we detected a significant positive correlation between emotional intelligence and resilience of university students. However, all the studies were cross-sectional. Therefore, this condition requires longitudinal studies. Thus, researchers can reveal the evolution of the relationship between related concepts by conducting time-event or longitudinal studies in future studies.

¹ Sorumlu Yazar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme, Kahramanmaraş, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0002-0423-4432>

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme, Kahramanmaraş, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0003-1031-2588>

Introduction

University students may experience difficulties and negativity in all areas of their lives, including university life. However, resilience levels of university students serve as a buffer against these difficult conditions. Researchers have carried out many studies on the relationship between emotional intelligence and resilience, and if emotional intelligence predicts resilience or not (Schneider, Galligan and Critchley, 2011; Lyons and Khazon, 2013; Armstrong; Di Fabio and Saklofske, 2018). In these studies, they have claimed that emotional intelligence provides psychological resistance to adversities, difficulties, or stress. Accordingly, emotional intelligence and resilience were found to be positively related. Besides, recent studies have argued that emotional intelligence can be improved (Goleman, 1995; Mattingly and Kraiger, 2019). In line with these thoughts; we can claim the idea that the resilience of the university students can be strengthened by improving the emotional intelligence of these students. In this context, this study, based on systematic analysis by considering theoretical and empirical studies, investigates the relationship between university students' emotional intelligence and resilience. For many years, authors and researcher considered only the calculating properties of the human mind. However, it turned out that not only IQ (Intelligence Quotient) was enough to move the individual forward, but also that EQ (Emotional Quotient), emotional intelligence, was needed (Goleman, 1995; Danacı and Pınarcık, 2017). Emotional intelligence is the capacity to possess the ability to monitor one's own and others' feelings and emotions, to distinguish between them, and to use this information to guide their thoughts and actions (Salovey and Mayer, 1990). Resilience, on the other hand, is a personal trait in which the person is seriously threatened, poses several risks and can adapt in a positive way to the conditions in which she or he is exposed to harm and return to normal functioning (Bonanno, 2004). Furthermore, Leipold and Greve (2009) approached resilience in terms of struggle and development. In this context, resilience means the individual's struggle and adaptation in the development process against the negativity (Leipold and Greve, 2009). In this study which is investigated the relationship between emotional intelligence and resilience of university students systematically, we touched on the concepts of emotional intelligence and resilience, discussed the research method, obtained the research findings, and made a general evaluation in the conclusion part of the study.

Method

This paper examined the relationship between university students' emotional intelligence and resilience through systematic analysis. In this context, we used the PRISMA flow diagram (Liberati et al., 2009) for systematic analysis process. We united the study characteristics and summary research findings of the studies included in the systematic review. Following that, we assessed the integrated findings. Within the scope of the systematic review discussed, we established criteria for addition and subtraction, literature search strategy, study selection, data extraction, and quality evaluation. Sample characteristics of the studies are sample size, gender, and age (year). The other two paper characteristics are the scales and the main findings of these studies.

Result and Discussion

The studies included in the review have published in academic journals in 2008-2019 and, contained the sample population of university students in USA, Germany, China, the Philippines, South Korea, India, Italy, Iran, Spain, Canada, Sri Lanka, Thailand, and Turkey. All the study designs for the included articles are cross-sectional. Two of the studies consisted of a comparative sample population, Germany-Sri Lanka and USA-Basque. In the research period of the studies, we obtained a sample population of $n = 4217$ students in universities. In the combined total sample, the proportion of women is 64% ($n = 2706$) and the proportion of men is 26% ($n = 1111$), while the proportion of gender unknowns was 10% ($n = 400$). The mean age of the samples in the included studies ranged from 17.8-45.18 (years). According to the authors (Montgomery et al., 2008; Cuadra and Famadico, 2013; Liu et al., 2013; Özer and Deniz, 2014; Jayalakshmi and Magdalin, 2015; Li et al., 2015; Cejudo et al., 2016; Precin, 2016; Danacı and Pınarcık, 2017; Bulathwatta et al., 2017; Lee et al., 2017; Sadoughi et al., 2017; Di Fabio and Saklofske, 2018; Sarrionandia et al., 2018; Sogolittapph et al., 2018; Promsri, 2019), there is a significant positive relationship between emotional intelligence and resilience of university students. As a result of the evaluation of the research findings, it was clear that the emotional intelligence of university students should be improved to strengthen their resilience. According to Mattingly and Kraiger (2019), emotional intelligence education has a positive effect on emotional intelligence. In this respect, we may enhance the emotional intelligence of university students and thus contribute to their resilience so that they become resilient individuals.

GİRİŞ

Üniversite öğrencileri; üniversite yaşantıları dahil, hayatlarındaki tüm alanlarda zorluklar, sıkıntılar ve olumsuzluklar yaşayabilmektedir. Buna karşın, üniversite öğrencilerinin yılmazlık seviyeleri, bu zor koşullara karşı bir bakıma tampon vazifesi görmektedir. Duygusal zekâ ve yılmazlık arasındaki ilişki ve duygusal zekânın yılmazlığı yordayıp yordamadığına ilişkin günümüze kadar birçok çalışma yürütülmüştür (Armstrong, Galligan ve Critchley, 2011; Schneider, Lyons ve Khazon, 2013; Di Fabio ve Saklofske, 2018). Bu çalışmalarda, olumsuzluklara, zorluklara veya strese karşı duygusal zekânın psikolojik direnç sağladığı iddia edilmiştir. Buna göre, duygusal zekâ ve yılmazlığın pozitif ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Buna ilaveten, duygusal zekânın iyileştirilebilir olduğu son zamanlarda yapılan çalışmalarla iddia edilmiştir (Goleman, 1995; Mattingly ve Kraiger, 2019). Bu düşünceler doğrultusunda; üniversite öğrencilerinin duygusal zekâlarının geliştirilmesiyle, bireylerin yılmazlıklarının güçlendirilebileceği fikri savunulabilir. Bu çerçevede yapılan teorik ve ampirik çalışmalar dikkate alınarak, sistematik incelemeye dayalı bu çalışma, üniversite öğrencilerin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır.

Duygusal zekâ, yılmazlık ve bu iki kavram arasındaki ilişki üzerine yapılan çalışmalar günümüze kadar artarak devam etmiştir (Salovey ve Mayer, 1990; Wagnild ve Young, 1993; Goleman, 1995; Schutte ve diğerleri, 1998; Armstrong ve diğerleri, 2011; Schneider ve diğerleri, 2013; Di Fabio ve Saklofske, 2018). Uzun yıllar boyunca insan zihninin sadece hesap etmeye yönelik özellikleri dikkate alındı. Ancak çoklu zekâ kuramlarının ardından insan beyninin birçok özellik barındırdığı anlaşıldı. Bireyi ileriye taşımak için sadece IQ'nun yetmediği, ayrıca EQ'ya, yani duygusal zekâyı da ihtiyaç olduğu ortaya çıktı (Goleman, 1995; Danacı ve Pınarcık, 2017). Peki, duygusal zekâ tam olarak ne anlama gelmektedir? Duygusal zekâ, kişinin kendisinin veya diğerlerinin hislerini ve duygularını izlemesi, bunlar arasında ayırım yapabilmesi, düşünce ve hareketlerine rehberlik etmesi için bu bilgileri kullanması yeteneğine (Salovey ve Mayer, 1990) ilişkin sahip olunan özellikler kapasitesidir. Mayer ve Salovey, geliştirdikleri duygusal zekâ modeliyle duygusal zekâyı; duyguları algılama, duyguları anlama, duyguları kullanma ve duyguları yönetme olmak üzere bu dört sütun üzerine yerleştirmişlerdir. Buna ilaveten duygusal zekâyı; öz-farkındalık, duyguları yönetme, motive etme, empati ve ilişkilerden oluşan beceriler olarak değerlendirmişlerdir (Mayer ve Salovey, 1997). Pozitif psikoloji alanına 1980'lerde giren ve 1990'larda iyice yerleşmeye başlayan yılmazlık kavramı, travmalı deneyimlerin üstesinden gelme ve sonrasında normalleşmeye ilişkin araştırmalar üzerinde gelişmiştir (F. Luthans, 2002; Norman, B. Luthans ve K. Luthans, 2005). Yılmazlık, kısaca, kişinin ciddi ölçüde tehdit altında bulunduğu, birtakım riskler barındıran ve zarara maruz kaldığı koşullara karşın kişinin olumlu bir şekilde uyum sağladığı ve tepkilerinin normal işleyişine geri döndüğü bir kişisel özelliktir (Bonanno, 2004). Leipold ve Greve (2009) ise yılmazlığa, mücadele ve gelişim açısından yaklaşmıştır. Bu bağlamda yılmazlık, gelişim süreci içerisindeki bireyin hayatındaki olumsuzluklara karşı mücadele etmesi ve uyum sağlaması konusundaki yeteneklerini kullanma kapasitesidir (Leipold ve Greve, 2009).

Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişkinin sistematik incelemeyle araştırıldığı bu çalışmada öz olarak duygusal zekâ ve yılmazlık kavramlarına değinilmiş, araştırma yöntemi ele alınmış, konu hakkında tartışma yapılmış ve çalışmanın sonuç kısmında genel bir değerlendirme yapılmıştır.

YÖNTEM

Üniversite öğrencilerin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişki, sistematik incelemeyle ele alınmıştır. Bu sistematik inceleme; çalışma seçimini, PRISMA akış diyagramı (Liberati ve diğerleri, 2009) rehberliğinde sağlamıştır. Sistematik incelemeye dahil edilen çalışmaların, çalışma karakteristikleri ve özet araştırma bulguları oluşturulmuş, birleştirilmiş ve değerlendirme yapılmıştır.

PRISMA Akış Diyagramı

Türkçe karşılığı "Sistematik İncelemeler ve Meta-Analizi İçin Tercih Edilen Raporlama Maddeleri" olan PRISMA, tam ve şeffaf raporlama çerçevesinde sistematik incelemenin nasıl yapıldığına ilişkin açık bir sunum sağlamaktadır. Buna göre, 27 maddelik bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Bunlar; başlık, özet, giriş, yöntem, sonuçlar, tartışma ve finansman ana başlıkları içinde toplanmıştır. PRISMA Akış diyagramı ise PRISMA kontrol listesi temel alınarak sistematik incelemenin nasıl yürütüldüğüne ilişkin bilgi içeren bir diyagramdır (Liberati ve diğerleri, 2009). Bu bilgiler ışığında, çalışma için PRISMA akış diyagramından yararlanılmıştır.

Ekleme ve Çıkarma Kriterleri

Sistematik incelemeye dahil edilen çalışmalara ilişkin ekleme kriterleri şöyledir:

1. Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalar dahil edilmiştir.
2. Halen üniversite öğrencisi olan katılımcıların bulunduğu örneklemeleri içeren çalışmalar dahil edilmiştir.
3. Tam metni bulunan, Türkçe ve İngilizce akademik çalışmalar, incelemeye dahil edilmiştir.
4. Hakemli dergilerde yayınlanan araştırma makaleleri, çalışmaya dahil edilmiştir. Bu kapsamda, KSU Kütüphanesi Elektronik Kaynaklar, Ulakbim – TR Dizin ve Google Akademik veri tabanları taranmıştır.
5. Ayrıca hakemli dergilerde yayınlanmak şartıyla, doktora tezleri dahil edilmiştir.
6. Başlangıç yılı belirlenmemiş olup, 2019 yılı nisan ayına kadar ilgili hakemli dergilerde yayınlanan çalışmalar dahil edilmiştir.
7. Ampirik kantitatif ve kalitatif çalışma tasarımı, yöntemi ve sonuçları içeren çalışmalar dahil edilmiştir.
8. Duygusal zekânın ve yılmazlığın kavramsallaştırıldığı ve ölçüldüğü çalışmalar dahil edilmiştir.
9. Yayıncı, yayın ve coğrafya sınırlaması olmadan yukarıdaki çalışmalar dahil edilmiştir.

Sistematiik incelemeden hariç tutulan çalışmalara ilişkin çikarma kriterleri ise şoyledir:

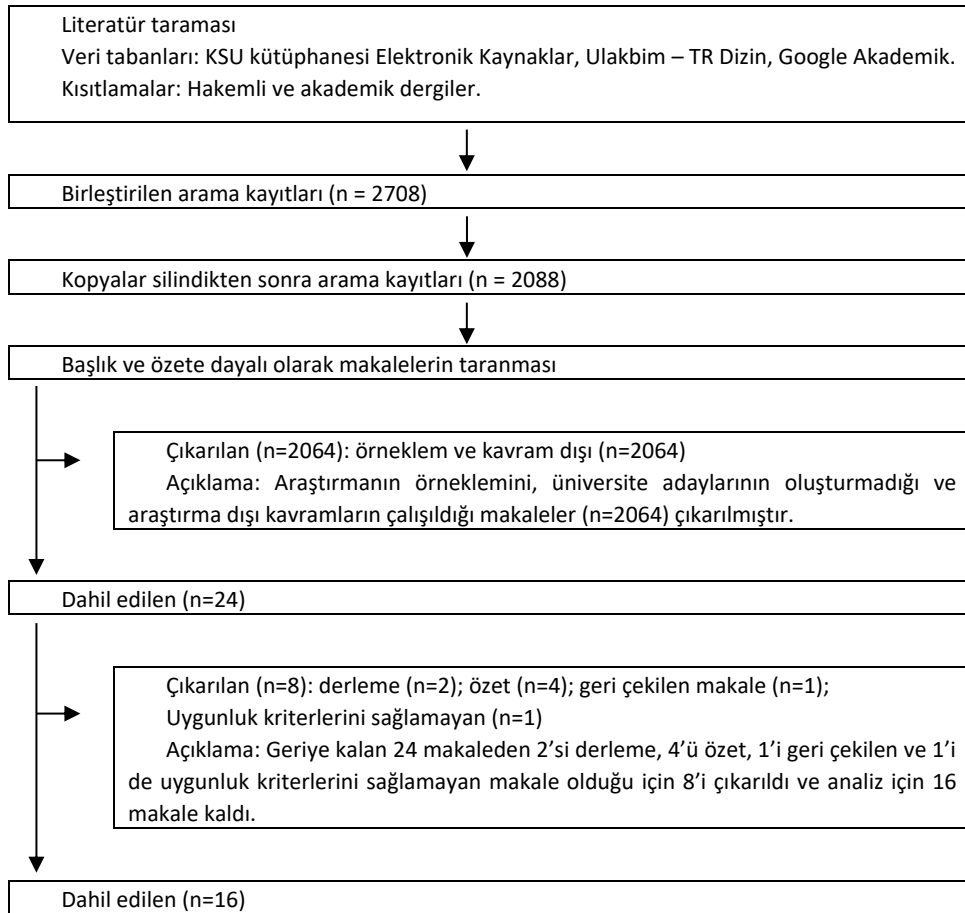
1. Hakemli olmayan ve akademik dergilerde yayınlanmayan çalışmalar, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
2. Birden fazla veri tabanında aynı çalışma bulunması durumunda, yinelenen çalışmalar sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
3. Üniversite öğrencisi statüsü açasından, örneklem olarak seçilen kişilerin duygusal zekâları ve yılmazlıkları hakkında kendi raporlarını araştırmacıya bildirdikleri süre zarfında halen üniversite öğrencisi olmayan popülasyonu içeren çalışmalar, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
4. Duygusal zekânın ve yılmazlığın; kavramsallaştırılmadığı ve ölçülmediği çalışmalar, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
5. Daha sonra hakemli dergilerde yayınlanmayan, doktora tezleri, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
6. Tam metni bulunmayan akademik çalışmalar, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.
7. PRISMA akış diyagramına dayalı olarak uygunluk kriterlerini taşımayan çalışmalar, sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur.

Literatür Tarama Stratejisi

QUOROM'a (Moher ve diğerleri, 2000) dayanan PRISMA akış diyagramı (Liberati ve diğerleri, 2009) rehberi esas alınarak literatür tarama süreci yürütölmüştür. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kütüphanesi Elektronik Kaynaklar, Ulakbim – TR Dizin ve Google Akademik veri tabanları, literatür taramasında kaynak olarak kullanılmıştır. Araştırma tarihi açasından sınırlama getirilmemiş; 2019 yılı nisan ayına kadar ilgili hakemli dergilerde yayınlanan çalışmalar bir sonraki ayrıntılı taramaya dahil edilmiştir. İlgili veri tabanlarının gelişmiş arama araçlarında yer alan veri giriş kutularına "emotional intelligence", "resilience or resiliency or resilient" ve "university student" kelimeleri eklenmiş olup mantıksal operatörler (ve/veya) veri tabanları tarafından formüle edilmiştir. İlk taramanın ardından, araştırma kısıtlamalarına göre ikincil tarama da yapılmıştır.

Literatür Tarama Stratejisi

Literatür taramasına 27.04.2019 tarihinde başlanılmış ve 28.07.2019 tarihinde ilgili tarama sonuçlandırılmıştır. Her aşamada; arama sonuçları kaydedilmiş, ekleme ve çikarma kriterlerine göre taranan çalışmalar ya sistematiik incelemeye dahil edilmiş ya da sistematiik incelemeden hariç tutulmuştur. Çalışma seçimine ilişkin bilgi akış diyagramı, şekil 1'de sunulmuştur.

şekil 1. Çalışma Seçimi PRISMA Akış Diyagramı (Liberati ve diğerleri, 2009)

Elde edilen tarama kayıtları birleştirildikten sonra, çalışmaların birden fazla veri tabanında yer alan kopyaları çıkarıldı. Kopyaların silinmesinin ardından, başlık ve özete dayalı olarak makaleler yeniden tarandı. Üniversite öğrencilerinin araştırma örnekleme olarak seçilmediği ve araştırma kavramları dışındaki 2064 çalışma, araştırma makalesi olmayan 2 çalışma, tam metnine ulaşamayan 4 özet çalışma ve intihal nedeniyle dergi tarafından geri çekilen 1 çalışma ve uygunluk kriterlerini sağlamayan 1 çalışma sistematik incelemenden çıkarılmıştır. Sonuçta, incelenmek üzere geriye 16 makale kalmıştır. Literatürde yer alan çalışmalar (Inwood ve Ferrari, 2018; Fenwick-Smith, Dahlberg ve Thompson, 2018; Cleary, Visentin, West, Lopez ve Kornhaber, 2018; Lou, Taylor ve Di Folco, 2018) temel alınarak dahil edilen 16 çalışmanın sistematik incelemesinin yapılması uygun görülmüştür.

Veri Çekme

Sistematik incelemeye dahil edilen çalışmalar, çalışma karakteristikleri ve kilit sonuçlar açısından detaylıca incelenmiştir. Tarama ve incelemenin ardından, uygunluk kriterlerini sağlayan çalışmalara ait çalışma karakteristikleri ve anahtar bulgular tabloya alınmış ve değerlendirilmiştir.

Kalite Değerlendirme

Çalışmaların kalite değerlendirilmesi; araştırma sorusu, çalışma tasarımı, popülasyon, ölçekler, istatistik analizler ve araştırma sonuçlarına göre derecelendirilmiştir.

BULGULAR

Taramadan geçirilen ve çalışmaya dahil edilen 16 makaleye ait çalışmalara ait bilgiler, Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Karakteristikleri ve Bulguları

Sıra Numarası	Araştırmacılar ve Konum
1	Özer ve Deniz (2014); Türkiye.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 766, Erkek = 243, Kadın = 523, ortalama yaş = 20.66.
Ölçekler	TEQue-SF (Petrides ve Furnham, 2000, 2001) ölçeğinin Türkçe versiyonu (Deniz, Özer ve Işık, 2013) The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 1993) ölçeğinin Türkçe versiyonu Terzi (2006).
Bulgular	Duygusal zekâ alt boyutları ve yılmazlık alt boyutları arasında pozitif ilişki (iyi oluş r = .63; öz kontrol r = .25; duygusallık r = .24; sosyallik r = .46) vardır. Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki (r = .660, p<.001) vardır.
2	Danacı ve Pınarcık (2017); Türkiye.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 213, Erkek = 47, Kadın = 166.
Ölçekler	TEQue Scale-SF (Petrides ve Furnham, 2000, 2001) ölçeğinin Türkçe versiyonu (Deniz ve diğerleri, 2013). Yılmazlık Ölçeği (Gürkan, 2006).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır (r = .25, p<.001).
3	Bulathwatta, Witruk ve Reschke (2017); Almanya ve Sri Lanka.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 356 (Almanya = 149, Sri Lanka = 207), Erkek = 42, Kadın = 314, yaş aralığı = 19-24, Almaya ortalama yaş = 21.85, Sri Lanka ortalama yaş = 21.69.
Ölçekler	TEQue Scale (Petrides, 2010). Resilience Scale for Children and Adolescents (Prince-Embury, 2007).
Bulgular	Alman öğrencilerde yılmazlık alt-boyutu iyimserlik ve duygusal zekâ alt-boyutu duygusallık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır (r = .36, p = .010). Sri Lankalı öğrencilerde yılmazlık ve duygusal zekâ alt-boyutları arasında anlamlı pozitif ilişki vardır (r = .14-.45 arasında değişmektedir).
4	Promsri (2019); Tayland
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 19, Erkek = 7, Kadın = 12.
Ölçekler	Self-Assessment of Emotional Intelligence (Daft, 2011). Self-Resilience Scale (Greenberg, 2011).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır (r = .52, p<.05).
5	Di Fabio ve Saklofske (2018); İtalya.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 186 (üniversite öğrencileri gurubu), Erkek = 81, Kadın = 105, ortalama yaş = 23.18.
Ölçekler	TEIQue-SF (Petrides ve Furnham, 2006) ölçeğinin İtalyan Versiyonu (Di Fabio ve Palazzeschi, 2011). The Resiliency Scale for Young Adults (RSYA) (Prince-Embury, Saklofske ve Nordstokke, 2017). Resiliency-Vulnerability Index (RVI) (Prince-Embury, 2013a, 2013b) ölçeğinin İtalyan Versiyonu (Wilson ve diğerleri, 2019).
Bulgular	Duygusal zekâ alt-boyutları, yılmazlıkla (RVI) pozitif ilişkilidir (r = .44-.70 arasında değişmekte olup, p<.01).

Sıra Numarası	Araştırmacılar ve Konum
6	Liu, Wang, ve Lü (2013); Çin.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 263, Erkek = 119, Kadın = 144, ortalama yaş = 22.61,
Ölçekler	Wong and Law Emotional Intelligence Scale (WLEIS) (Wong ve Law, 2002). Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .42, p < .01$).
7	Sarrionandia, Ramos-Díaz ve Fernández-Lasarte (2018); ABD ve Bask.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 698, Erkek = 232, Kadın = 466, ortalama yaş = 20.69.
Ölçekler	Self-Rated Emotional Intelligence Scale (SREIS) (Brackett, Rivers, Shiffman, Lerner ve Salovey, 2006). Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003)
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .52, p < .01$).
8	Montgomery ve diğerleri (2008); Kanada.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 20, Erkek = 20, ortalama yaş = 17.8.
Ölçekler	Bar-On EQ-i:S (Bar-On, 1997, 2004, 2005). MSCEIT (Mayer, Slovey ve Caruso, 2002). The Resiliency Scale (Prince-Embury, 2006).
Bulgular	Duygusal zekâ bazı alt-boyutları ve yılmazlık alt-boyutları pozitif ilişkilidir ($r = .58-.64$ arasında değişmekte olup, $p < .01$).
9	Jayalakshmi ve Magdalin (2015); Hindistan.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 125, Kadın = 125.
Ölçekler	The Schutte Self-Report Emotional Intelligence Scale (Schutte ve diğerleri, 1998). The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 1993).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .39, p < .01$).
10	Cuadra ve Famadico (2013); Filipinler.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 186, Erkek = 186, yaş aralığı = 18-22.
Ölçekler	Emotional Intelligence Test for Students (Cuadra ve Famadico, 2013). Resilience Scale (Cuadra ve Famadico, 2013).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .36, p < .01$).
11	Lee, Kim ve Park (2017); Güney Kore
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 200, Erkek = 20, Kadın = 180.
Ölçekler	Wong and Law Emotional Intelligence Scale (WLEIS) (Wong ve Law, 2002). Resilience Scale (Shin, M. Kim ve S. Kim, 2009).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .74, p < .001$).
12	Sogolitappeh, Hedayat, Arjmand ve Khaledian (2018); İran
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 100.
Ölçekler	Bar-On EQ-i:S (Bar-On, 1997) Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003)
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .37, p < .05$).
13	Precin (2016); ABD.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 93. Erkek = 24, Kadın = 69, yaş aralığı = 24-67, ortalama yaş = 45.18.
Ölçekler	The Psychosocial Maturity Inventory (Greenberger, Josselson, C. Knerr ve B. Knerr, 1974). The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 2009).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .60, p < .001$).
14	Sadoughi, Tamannaieifa ve Naseri (2017); İran.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 300.
Ölçekler	The Schutte Self-Report Emotional Intelligence Scale (Schutte ve diğerleri, 1998). Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003)
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .34, p < .01$).

Sıra Numarası	Araştırmacılar ve Konum
15	Cejudo, López-Delgado ve Rubio (2016); İspanya.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 432, Erkek = 90, Kadın = 342, yaş aralığı = 17-59, ortalama yaş = 21.77.
Ölçekler	Trait Meta-Mood Scale (Salovey Mayer, Goldman, Turvey ve Palfai, 1995; Fernández-Berrocal, Extremera ve Ramos, 2004) The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 1993).
Bulgular	Duygusal zekâ alt boyutları ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır (duygusal dikkat-yılmazlık ilişkisi için $r = .11$ $p < .05$; duygusal açıklık-yılmazlık ilişkisi için $r = .34$ $p < .01$; duygusal onarım-yılmazlık ilişkisi için $r = .37$, $p < .01$)
16	Li, F. Cao, D. Cao and Liu (2015); Çin.
Çalışma Tasarımı	Kesitsel.
Örneklem Özellikleri	Örneklem (n) = 260, Kadın = 260, yaş aralığı = 18-22, ortalama yaş = 19.4.
Ölçekler	The Schutte Self-Report Emotional Intelligence Scale (Schutte ve diğerleri, 1998) ölçeğinin Çin Versiyonu (Huang, Lu, Wang ve Shi, 2008). Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003) ölçeğinin Çin Versiyonu (Wang, Shi, Y. Zhang, ve Z. Zhang, 2010).
Bulgular	Duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki vardır ($r = .40$, $p < .01$).

Çalışma Karakteristikleri

İncelemeye dahil edilen çalışmalar, 2008-2019 yıllarında akademik dergilerde yayınlanan; ABD, Almanya, Çin, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, İtalya, İran, İspanya, Kanada, Sri Lanka, Tayland ve Türkiye’de bulunan üniversite öğrencilerin örneklem popülasyonunu içermektedir. Örneklemelerin alındığı ülkelere ilişkin frekans tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2. Örneklem Ülkelerinin Dağılımları

Araştırmanın Yapıldığı Ülke	Frekans	Yüzde (%)
ABD	2	11,11
Almanya	1	5,55
Çin	2	11,11
Filipinler	1	5,55
Güney Kore	1	5,55
Hindistan	1	5,55
İran	2	11,11
İspanya (Bask dahil)	2	11,11
İtalya	1	5,55
Kanada	1	5,55
Sri Lanka	1	5,55
Tayland	1	5,55
Türkiye	2	11,11

Dahil edilen makalelere ait çalışma tasarımlarının tümü, kesitseldir. Çalışmalardan ikisi Almanya-Sri Lanka ve ABD-Bask olmak üzere karşılaştırmalı örneklem popülasyondan oluşmaktadır. Çalışmalara ait örneklem karakteristikleri; örneklem kütlesi, cinsiyet ve yaş (yıl) değişkenlerini kapsamaktadır. Diğer iki çalışma özellikleri ise; çalışmalarda kullanılan ölçekler ve bu çalışmaların ana bulgularıdır.

Örneklem Popülasyonu

Çalışmalara ait araştırma döneminde üniversitelerde öğrenci olan $n = 4217$ örneklem popülasyonu elde edilmiştir. İki sadece erkek ve ikisi de sadece kadın popülasyona sahip 4 çalışma hariç, geri kalan çalışmaların tümünde erkek ve kadın örneklem popülasyon çalışmalara dahil edilmiştir.

Tablo 3. Örneklemelerin Cinsiyet Dağılımı

	Cinsiyet (Frekans)			Toplam
	Erkek	Kadın	Bilinmiyor	
Makale 1	243	523	0	766
Makale 2	47	166	0	213
Makale 3	42	314	0	356
Makale 4	7	12	0	19
Makale 5	81	105	0	186
Makale 6	119	144	0	263
Makale 7	232	466	0	698
Makale 8	20	0	0	20

	Cinsiyet (Frekans)			Toplam
	Erkek	Kadın	Bilinmiyor	
Makale 9	0	125	0	125
Makale 10	186	0	0	186
Makale 11	20	180	0	200
Makale 12	0	0	100	100
Makale 13	24	69	0	93
Makale 14	0	0	300	300
Makale 15	90	342	0	432
Makale 16	0	260	0	260
Toplam	1111	2706	400	4217

Birleştirilmiş toplam örnekleme kadınlara %64 (n = 2706) ve erkekler %26 (n = 1111) orana sahipken, cinsiyeti bilinmeyenlerin oranı ise %10 (n = 400) olmuştur. Dahil edilen çalışmalarda örneklemlere ait tespit edilen ortalama yaş ise, 17.8-45.18 (yıl) arasında değişmektedir. Ele alınan çalışmalarda duygusal zekâ ve yılmazlık arasında anlamlı pozitif ilişki bulunduğu ifade edilmiştir (Özer ve Deniz, 2014; Danacı ve Pınarcık, 2017; Bulathwatta ve diğerleri, 2017; Promsri, 2019; Di Fabio ve Saklofske, 2018; Liu ve diğerleri, 2013; Sarrionandia ve diğerleri, 2018; Montgomery ve diğerleri, 2008; Jayalakshmi ve Magdalin, 2015; Cuadra ve Famadico, 2013; Lee ve diğerleri, 2017; Sogolittapph ve diğerleri, 2018; Precin, 2016; Sadoughi ve diğerleri, 2017; Cejudo ve diğerleri, 2016; Li ve diğerleri, 2015).

Ölçekler

Sistematiğe dahil edilen çalışmalarda duygusal zekâyı ölçek için kullanılan ölçekler aşağıda listelenmiştir:

1. TEQue-SF (Petrides ve Furnham, 2000, 2001) ölçeğinin Türkçe uyarlaması (Deniz, Özer ve Işık, 2013).
2. TEQue Scale (Petrides, 2010).
3. Self-Assessment of Emotional Intelligence (Daft, 2011).
4. TEIQue-SF (Petrides ve Furnham, 2006) ölçeğinin İtalya uyarlaması (Di Fabio ve Palazzeschi, 2011).
5. Wong and Law Emotional Intelligence Scale (Wong ve Law, 2002).
6. Self-Rated Emotional Intelligence Scale (Brackett ve diğerleri, 2006).
7. Bar-On EQ-i:S (Bar-On, 1997, 2004, 2005).
8. MSCEIT (Mayer ve diğerleri, 2002).
9. Emotional Intelligence Scale (Schutte ve diğerleri, 1998).
10. Emotional Intelligence Test for Students (Cuadra ve Famadico, 2013).
11. The Psychosocial Maturity Inventory (Greenberger ve diğerleri, 1974).
12. Trait Meta-Mood Scale (Salovey ve diğerleri, 1995; Fernández-Berrocal, Extremera, & Ramos, 2004).
13. The Schutte Self-Report Emotional Intelligence Scale (Schutte ve diğerleri, 1998) ölçeğinin Çin uyarlaması (Huang, Lu, Wang ve Shi, 2008).

Sistematiğe dahil edilen çalışmalarda, yılmazlığı ölçmek için kullanılan ölçekler ise şöyledir:

1. The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 1993) ölçeğinin Türkçe versiyonu Terzi (2006).
2. Yılmazlık Ölçeği (Gürgan, 2006).
3. Resilience Scale for Children and Adolescents (Prince-Embury, 2007).
4. Self-Resilience Scale (Greenberg, 2011).
5. The Resiliency Scale for Young Adults (RSYA) (Prince-Embury ve diğerleri, 2017).
6. Resiliency-Vulnerability Index (RVI) (Prince-Embury, 2013a, 2013b) ölçeğinin İtalya uyarlaması (Wilson ve diğerleri, 2019).
7. Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003).
8. The Resiliency Scale (Prince-Embury, 2006).
9. The Resilience Scale (Wagnild ve Young, 1993, 2009).
10. Resilience Scale (Cuadra ve Famadico, 2013).
11. Resilience Scale (Shin, M. Kim ve S. Kim, 2009).
12. Resilience Scale (CD-RISC) (Connor ve Davidson, 2003) ölçeğinin Çin uyarlaması (Wang, Shi, Y. Zhang, ve Z. Zhang, 2010).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sistematiğe dayalı bu çalışma, üniversite öğrencilerin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Üniversite öğrencileri, üniversite yaşantıları dahil hayatlarındaki tüm alanlarda zorluklar, sıkıntılar ve olumsuzluklar yaşayabilmektedir. Üniversite kurumları, toplumun her kesimi için entelektüel sermayenin bir unsuru olan insan sermayesini hazırlamaktadır. Bu bağlamda, birçok zorluklar, sıkıntılar ve olumsuzluklar yaşayan “Üniversite öğrencileri, hayatın bu koşullarına karşı nasıl yılmaz bireyler olabilir?” sorusu hem bireyin kendisini hem de toplumun ilgili kesimlerini (üniversite ve işletmeler gibi) ilgilendirmektedir.

Uzun yıllar boyunca insan zihninin sadece hesap etmeye yönelik özellikleri dikkate alındı. Ancak çoklu zekâ kuramlarının ardından insan beyninin birçok özellik barındırdığı anlaşıldı. Bireyi ileriye taşımak için sadece IQ'nun yetmediği, ayrıca EQ'ya, yani

duygusal zekâya da ihtiyaç olduğu ortaya çıktı (Goleman, 1995; Danacı ve Pınarcık, 2017). Duygusal zekâ ve yılmazlık arasındaki ilişki ve duygusal zekânın yılmazlığı yordayıp yordamadığına ilişkin günümüze kadar birçok çalışma yürütülmüştür (Armstrong ve diğerleri, 2011; Schneider ve diğerleri, 2013; Di Fabio ve Saklofske, 2018). Bu çalışmalarda, olumsuzluklara, zorluklara veya strese karşı duygusal zekânın psikolojik direnç sağladığı iddia edilmiştir. Buna göre duygusal zekâ ve yılmazlığın pozitif ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Şimdiki çalışmanın araştırma sorusu çizgisinde, literatürde üniversite öğrencileri açısından duygusal zekâ ve yılmazlık arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma makaleleri taranmıştır. Sistematik incelemeye dahil çalışmalara göre, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâları ve yılmazlıkları arasında anlamlı pozitif ilişkinin (0.11-0.74 arasında değişmektedir.) bulunduğu belirtilmiştir (Montgomery ve diğerleri, 2008; Cuadra ve Famadico, 2013; Liu ve diğerleri, 2013; Özer ve Deniz, 2014; Jayalakshmi ve Magdalin, 2015; Li ve diğerleri, 2015; Cejudo ve diğerleri, 2016; Precin, 2016; Danacı ve Pınarcık, 2017; Bulathwatta ve diğerleri, 2017; Lee ve diğerleri, 2017; Sadoughi ve diğerleri, 2017; Di Fabio ve Saklofske, 2018; Sogolittapph ve diğerleri, 2018; Sarrionandia ve diğerleri, 2018; Promsri, 2019).

Araştırma bulgularının değerlendirilmesi sonucunda, üniversite öğrencilerinin yılmazlıklarının güçlendirilmesi için duygusal zekâlarının iyileştirilmesi gerektiği açıkça ortaya çıkmıştır. Böylece, araştırma sorusu için kayda değer ölçüde kanıt sağlanmıştır. Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâlarının iyileştirilmesi için hem öğrencilere bireysel olarak duygusal zekâ uygulamaları sağlanabilir hem de geniş katımlı eğitim seminerleri verilebilir. Goleman'a (1995) göre, böylesi birtakım eğitimlerle kişilerin duygusal zekâları zenginleştirilebilmektedir. Ayrıca, Mattingly ve Kraiger (2019); "Duygusal zekâ eğitilebilir mi?" sorusuna yönelik yaptıkları meta-analiz çalışmalarında duygusal zekâ eğitiminin, duygusal zekâ üzerinde pozitif etki yaptığı sonucuna varmışlardır. Bu bakımdan, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâları iyileştirilerek, bu öğrencilerin yılmaz bireyler olabilmeleri için yılmazlıklarına katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Armstrong, A. R., Galligan, R. F. ve Critchley, C. R. (2011). Emotional intelligence and psychological resilience to negative life events. *Personality and Individual Differences*, 51(3), 331–336. doi:10.1016/j.paid.2011.03.025
- Bar-On, R. (1997). *BarOn Emotional Quotient Inventory—Technical manual*. Toronto, Ontario, Canada: Multi-Health Systems Inc.
- Bar-On, R. (2004). The Bar-On Emotional Quotient Inventory (EQ-i): Rationale, description, and summary of psychometric properties. G. Geher (Ed.), *Measuring emotional intelligence: Common ground and controversy* (ss. 111–142) içinde. Hauppauge, NY: Nova Science.
- Bar-On, R. (2005). *BarOn Emotional Quotient Inventory: Short Form—Technical manual*. Toronto, Ontario, Canada: Multi-Health Systems Inc.
- Bonanno, G. A. (2004). Loss, Trauma, and Human Resilience: Have We Underestimated the Human Capacity to Thrive After Extremely Aversive Events? *American Psychologist*, 59(1), 20–28. doi:10.1037/0003-066X.59.1.20
- Brackett, M. A., Rivers, S. E., Shiffman, S., Lerner, N. ve Salovey, P. (2006). Relating emotional abilities to social functioning: A comparison of self report and performance measures of emotional intelligence. *J. Pers. Soc. Psychol*, 91(4), 780–795. doi:10.1037/0022-3514.91.4.780
- Bulathwatta, A. D. N., Witruk, E. ve Reschke, K. (2017). Effect of emotional intelligence and resilience on trauma coping among university students. *Health Psychology Report*, 5(1), 12–19. doi:10.5114/hpr.2017.61786
- Cejudo, J., López-Delgado, L. ve Rubio, M. J. (2016). Emotional intelligence and resilience: Its influence and satisfaction in life with University students. *Anuario de Psicología*, 46(2), 51-57. doi:10.1016/j.anpsic.2016.07.001
- Cleary, M., Visentin, D., West, S., Lopez, V. ve Kornhaber, R. (2018). Promoting emotional intelligence and resilience in under graduate nursing students: An integrative review. *Nurse Education Today*, 68, 112–120. doi:10.1016/j.nedt.2018.05.018
- Connor, K. M. ve Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, 18(2), 76–82. doi:10.1002/da.10113
- Cuadra, D. S. ve Famadico, L. F. (2013). Male Nursing Students' Emotional Intelligence, Caring Behavior And Resilience. *International Journal of Arts & Sciences*, 6(3), 243-260. Erişim adresi: <http://www.universitypublications.net/ijas/0603/pdf/H3V188.pdf>
- Daft, R. L. (2011). *New era of management* (10. bs.). South-Western: Global Edition.
- Danacı, M. Ö. ve Pınarcık, Ö. (2017). Investigating the effects of teacher candidates' expectationlessness and expectation levels on emotional intelligence. *IJOESS*, 8(29), 1054–1070.
- Deniz, M. E., Özer, E. ve Işık, E. (2013). Duygusal Zekâ Özellik Ölçeği – Kısa Formu (TEIQue-SF) Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 407–419. Erişim adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/2485>
- Di Fabio, A. ve Palazzeschi, L. (2011). Proprietà psicometriche del Trait Emotional Intelligence Questionnaire Short Form (TEIQue-SF) nel contesto italiano [Psychometric properties of the Trait Emotional Intelligence Questionnaire Short Form (TEIQue-SF) in the Italian context]. *Counseling. Giornale Italiano di Ricerca e Applicazioni*, 4(3), 327–336.
- Di Fabio, A. ve Saklofske, D. H. (2018). The contributions of personality and emotional intelligence to resiliency. *Personality and Individual Differences*, 123(2018), 140–144. doi:10.1016/j.paid.2017.11.012
- Fenwick-Smith, A., Dahlberg, E. E. ve Thompson, S. C. (2018). Systematic review of resilience-enhancing, universal, primary school-based mental health promotion programs. *BMC Psychology*, 6:30. doi:10.1186/s40359-018-0242-3
- Fernández-Berrocal, P., Extremera, N. ve Ramos, N. (2004). Validity and reliability of the Spanish modified version of the Trait MetaMood Scale. *Psychological Reports*, 94(3), 751-755. doi:10.2466/pr0.94.3.751-755
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. London: Bloomsbury.

- Greenberg, J. (2011). *Behavior in organizations* (10. bs.). Pearson: Global Edition.
- Greenberger, E., Josselson, R., Knerr, C., ve Knerr, B. (1974). The measurement and structure of psychosocial maturity. *Journal of Youth and Adolescence*, 4, 127-143. doi:10.1007/BF01537437
- Gürgen, U. (2006). Yılmazlık ölçeği (YÖ): Ölçek geliştirme, güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 45-74. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/auebfd/issue/38398/445332>
- Huang, Y., Lu, A., Wang, L. ve Shi, J. (2008). Validation of the emotional intelligence scale. *Acta Scientiarum Naturalium Universitatis Pekinensis*, 44(6), 970-976.
- Inwood, E. ve Ferrari, M. (2018). Mechanisms of Change in the Relationship between Self-Compassion, Emotion Regulation, and Mental Health: A Systematic Review. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 10(2), 215-235. doi:10.1111/aphw.12127
- Jayalakshmi, V. ve Magdalin, S. (2015). Emotional Intelligence, Resilience and Mental Health of Women College Students. *Journal of Psychosocial Research*, 10(2), 401-408.
- Lee, Y. E., Kim, E. ve Park, S. Y. (2017). Effect of Self-Esteem, Emotional Intelligence and Psychological Well-Being on Resilience in Nursing Students. *Child Health Nursing Research*, 23(3), 385-393. doi:10.4094/chnr.2017.23.3.385
- Leipold, B. ve Greve, W. (2009). Resilience: A conceptual bridge between coping and development. *European Psychologist*, 14(1), 40-50. doi:10.1027/1016-9040.14.1.40
- Li, Y., Cao, F., Cao, D. ve Liu, J. (2015). Nursing students' post-traumatic growth, emotional intelligence and Psychological resilience. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 22(5), 326-332. doi:10.1111/jpm.1219
- Liberati, A., Altman, D. G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P. C., Ioannidis, J. P. A. ... Moher, D. (2009). The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: Explanation and elaboration. *PLoS Medicine*, 6(7), e1000100. doi:10.1371/journal.pmed.1000100
- Liu, Y., Wang, Z. ve Lü, W. (2013). Resilience and affect balance as mediators between trait emotional intelligence and life satisfaction. *Personality and Individual Difference*, 54(2013), 850-855. doi:10.1016/j.paid.2012.12.010
- Lou, Y., Taylor, E. P. ve Di Folco, S. (2018). Resilience and resilience factors in children in residential care: A systematic review. *Children and Youth Services Review*, 89, 83-92. doi:10.1016/j.childyouth.2018.04.010
- Luthans, F. (2002). Positive organizational behavior: Developing and managing Psychological strengths. *Academy of Management Executive*, 16(1), 57-72. doi:10.5465/ame.2002.6640181
- Mattingly, V. ve Kraiger, K. (2019). Can emotional intelligence be trained? A meta-analytical investigation. *Human Resource Management Review*, 29(2), 140-155. doi:10.1016/j.hrmr.2018.03.002
- Mayer, J. D. ve Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? P. Salovey ve D. J. Sluyter (Ed.), *Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications* (ss. 3-34) içinde. New York, NY: Basic Books, Inc.
- Mayer, J. D., Salovey, P. ve Caruso, D. R. (2002). *The Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test*. North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems Inc.
- Moher, D., Cook, D. J., Eastwood, S., Olkin, I., Rennie, D. ve Stroup, D. F. (2000). *British Journal of Surgery*, 87(11), 1448-1454. doi:10.1046/j.1365-2168.2000.01610.x
- Montgomery, J. M., Schwan, V. L., Burt, J. A. G., Dyke, D. I., Thorne, K. J., Hinds, Y. L. ... Kohut, C. S. (2008). Emotional Intelligence and Resiliency in Young Adults with Asperger's Disorder: Challenges and Opportunities. *Canadian Journal of School Psychology*, 23(1), 70-93. doi:10.1177/0829573508316594
- Norman, S., Luthans, B. ve Luthans, K. (2005). The proposed contagion effect of hopeful leaders on the resilience of employees and organizations. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 12(2), 55-64. doi:10.1177/2F107179190501200205
- Özer, E. ve Deniz, M. E. (2014). An Investigation of University Students' Resilience Level on The View of Trait Emotional EQ. *Elementary Education Online*, 13(4), 1240-1248. doi:10.17051/ieo.2014.74855
- Petrides, K. V. (2010). Trait Emotional Intelligence Theory. *Industrial and Organizational Psychology*, 3(2), 136-139. doi:10.1111/j.1754-9434.2010.01213.x
- Petrides, K. V. ve Furnham, A. (2000). On the Dimensional Structure of Emotional Intelligence. *Personality and Individual Differences*, 29(2), 313-320. doi:10.1016/S0191-8869(99)00195-6
- Petrides, K. V. ve Furnham, A. (2001). Trait Emotional Intelligence: Psychometric Investigation with Reference to Established Trait Taxonomies. *European Journal of Personality*, 15, 425-448. doi:10.1002/per.416
- Petrides, K. V., & Furnham, A. (2006). *Technical manual of the Trait Emotional Intelligence Questionnaire (TEIQue)*. London, England: Institute of Education, University of London.
- Precin, P. (2016). The interactive role of emotional intelligence, attachment style, and resilience in the prediction of time perception in doctoral students. *Psychology Research*, 6, 109-207. doi:10.17265/2159-5542/2016.03.001
- Prince-Embury, S. (2006). *Resiliency Scales for adolescents: A profile of personal strengths*. San Antonio, TX: Harcourt Assessment.
- Prince-Embury, S. (2013). *Resiliency scales for children and adolescents: Theory, research, and clinical application*. S. Prince-Embury ve D. H. Saklofske (Ed.). *Resilience in children, adolescents, and adults: Translating research into practice* (ss.19-44) içinde. New York, NY: Springer.
- Prince-Embury, S. ve Saklofske, D. H. (2013). *Translating resilience theory for application: Introduction*. S. Prince-Embury ve D. H. Saklofske (Ed.). *Resilience in children, adolescents, and adults: Translating research into practice* (ss. 3-7) içinde. New York, NY: Springer.

- Prince-Embury, S., Saklofske, D. H. ve Nordstokke, D. W. (2017). The resiliency scale for young adults. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 35(3), 276–290.
- Promsri, C. (2019). The Linkage between Emotional Intelligence and Self Resilience among International Students in Business Program at a Selected Public University in Thailand. *Academy of Social Science Journal*, 4(2), 1255–1259. Erişim adresi: <http://innovativejournal.in/index.php/assj/article/view/2454>
- Sadoughi, M., Tamannaefar, M. ve Naseri, J. (2017). The Relationship between Resilience, Hope, Emotional Intelligence and Academic Burnout among Iranian University Students. *Studies in Learning and Instruction (Journal of Social Sciences and Humanities of Shiraz University)*, 9(1), 50-67 Erişim adresi: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?FID=394139672_0203
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185–211. doi:10.2190%2FDUGG-P24E-52WK-6CDG
- Salovey, P., Mayer, J. D., Goldman, S., Turvey, C. ve Palfai, T. (1995). Emotional attention, clarity, and repair: Exploring emotional intelligence using the Trait Meta-Mood Scale. J. W. Pennebaker (Ed.). *Emotion, disclosure, and health* (ss. 125-154) içinde. Washington, D.C.: American Psychological Association.
- Sarrionandia, A., Ramos-Díaz, E. ve Fernández-Lasarte, O. (2018). Resilience as a Mediator of Emotional Intelligence and Perceived Stress: A Cross-Country Study. *Frontiers in Psychology*, 9:2653. doi:10.3389/fpsyg.2018.02653
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden C. J. ve Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 167-177. doi:10.1016/S0191-8869(98)00001-4
- Schneider, T. R., Lyons, J. B., & Khazon, S. (2013). Emotional intelligence and resilience. *Personality and Individual Differences*, 55(8), 909-914. doi:10.1016/j.paid.2013.07.460
- Shin W. Y., Kim, M. G. ve Kim, J. H. (2009). Developing measures of resilience for Korean adolescents and testing cross, convergent, and discriminant validity. *Studies on Korean Youth*, 20(4), 105-131. Erişim adresi: <http://www.dbpia.co.kr/Article/NODE01288607>
- Sogolitappeh, F. N., Hedayat, A., Arjmand, M. R. ve Khaledian, M. (2018). Investigate the Relationship between Spiritual Intelligence and Emotional Intelligence with Resilience in Undergraduate (BA) Students. *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 82, 10-18. doi:10.18052/www.scipress.com/ILSHS.82.10
- Terzi, ř. (2008) Üniversite Öğrencilerinin Kendini Toparlama Gücünün İçsel Koruyucu Faktörlerle İlişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 297–306. Erişim adresi: http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/shw_artcl-562.html
- Wang, L., Shi, Z., Zhang, Y. ve Zhang, Z. (2010). Psychometric properties of the 10-item Connor–Davidson Resilience Scale in Chinese earthquake victims. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 64(5), 499–504. doi:10.1111/j.1440-1819.2010.02130.x
- Wagnild, G. M. ve Young, H. M. (1993). Development and Psychometric Evaluation of the Resilience Scale. *Journal of Nursing Measurement*, 1(2), 165–178.
- Wagnild, G. M., ve Collins, J. A. (2009). Assessing resilience. *Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services*, 47(12), 28-33. doi:10.3928/02793695-20091103-01
- Wilson, C. A., Plouffe, R. A., Saklofske, D. H., Di Fabio, A., Prince-Embury, S., & Babcock, S. E. (2019). Resiliency across cultures: A validation of the Resiliency Scale for Young Adults. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 37(1), 14–25. <https://doi.org/10.1177/0734282917740017>
- Wong, C. S. ve Law, K. S. (2002). The effects of leader and follower emotional intelligence on performance and attitude: An exploratory study. *The Leadership Quarterly*, 13, 243–274.